

**Kort beskrivelse:**

*1. års ansættelse som præst med uddannelse lagt ind i ansættelsen.*

*Varighed for nyansatte præster og deltagende provstier: 1. år:*

*Samlet projektvarighed for FIP: 2 år.*

*Projektstart: 1. august, 2011*

*Hjemsted: Bestyrelsen for Folkekirkens Uddannelsesinstitutioner for Præster*

*Medvirkende stifter: Ribe, Lolland-Falster, Ålborg, København og Roskilde*

*Projektledelse: FIP, København v. Mogens Lindhardt*

**BESKRIVELSE:**

**Formål:**

1. at udvikle et introduktionsforløb for nyansatte præster, som
  - a. tager højde for nyansattes individuelle forudsætninger og behov, samt stillingens og ansættelsesstedets art.
  - b. giver mulighed for at anvende de faglige ressourcer, der måtte være i provstiet blandt præster og andre til gensidig læring, primært indenfor de pastorale kerneområder.
  - c. udvikler samvirke mellem provstier/stifter og Folkekirkens uddannelsesinstitutioner, primært FIP, København og Århus.
  
2. Derudover forventes projektet at bidrage til
  - Kollegial anvendelse af faglige ressourcer i provstiet.
  - Inddragelse af ikke-kollegiale ressourcer i provstiet.
  - Indsamling af viden om behov og egnede former for understøttelse og udvikling.
  - Udvikle nye muligheder for efteruddannelse i fremtiden.
  - Opkvalificere grundlaget for praktikordninger, nuværende som kommende.

**Projektets baggrund:**

Tilkendegivelser på obligatorisk efteruddannelse (jf. Erling Andersen: Et job med Mening, 2009 og bet. 1503, KM 2009) af behovet for en bedre introduktion til præstearbejde. Ønsker om at knytte faglig læring og arbejdssted tættere sammen (jf. igen bet.1503), herunder også drage nytte af de samarbejdsmuligheder der er lokalt.

**Deltagere:**

Nyordnede præster i deres første faste ansættelse Tj.m/OA

Nyordnede præster i længerevarende vikariater, konstitutioner og lign. (ca. 12 mdr.)

## Introprojekt for nyansatte præster – Folkekirkeens Institut for Præsteuddannelse, København

Præster som forud for ovennævnte ansættelser har været ansat i kortere vikariater kan deltage.

### *Optagelse i projektet:*

Kirkeministeriet har udformet følgende formulering til opslag af nye stillinger i de berørte stifter:

*”Såfremt embedet besættes med en nyuddannet kandidat, vil den nyansatte præst blive tilknyttet et introprojekt under Folkekirkeens Uddannelsesinstitutioner for Præster. Projektet sætter fokus på præstens første år i arbejde. Det ledes af FIP, København i samarbejde med stiftet og provstiet. Tilsvarende gælder hvis embedet besættes med en præst med kortere præsteerfaring. Projekttilknytningen omfatter 1 år. Se [www.praesteuddannelse.dk](http://www.praesteuddannelse.dk)*

De involverede stifter kan derudover foreslå ansatte, som fornylig er tiltrådt, at deltage i projektet.

### **Projektaftaler.**

Ved ansættelsen/optagelsen indgås en aftale mellem den nyansatte, provst og biskop, og FIP.

Aftalen skal give plads til at projektet i hvert enkelt tilfælde tones ud fra den nyansattes ønsker og kunnen, samt stillingens egenart. Der skal ligeledes tages højde for de ressourcer af faglig, vejledningsmæssig art, som findes i provstiet, og for de mentor-ordninger og lign., som allerede måtte være etableret i stiftet.

Særlige ønsker fra stiftet/provstiet om udvikling i stillingen kan indgå i aftalen.

Aftalen omfatter såvel FIP.s bidrag som de tiltag, der søges iværksat af provstiet for at bidrage til den faglige, kollegiale vejledning (Se senere om indhold og ide-katalog).

Denne aftale revurderes efter tre og otte måneder, og kan derudover løbende revideres efter aftale med parterne. Revurderingen skal også omfatte vurdering af ressourceforbrug i forhold til udbytte.

De deltagende nyansatte forpligter sig til at gennem samtaler at orientere vedr. udfordringerne ved at gå i gang og ændringer i behov, samt til at indgå i de arbejdsgrupper og vejledninger, der er truffet aftale om.

Provsten, (evt. en udpeget kontaktperson som refererer til provsten) , sørger for at den organiserede del af den kollegiale støtte finder sted, i samarbejde med FIP.

Det vil derudover være hensigtsmæssigt, hvis provstiet i første ansættelsesår ikke belaster projektdeltagerne for meget med afløsning og lign.

FIP yder i projektperioden faglig sparring til de nyansatte og kollegerne i provstiet i forhold til de aftalte områder. Der afholdes efter aftale endags-kurser for de medvirkende i provstiet/stiftet - inden for FIP's ressourceområder.

FIP planlægger derudover to kortere efteruddannelseskurser for de nyansatte i projektperioden. Ved et af disse deltager repræsentanter for provstiernes vejledere, og der indlægges særlig træning i vejledning.

FIP holder kontakt med de deltagende nyansatte, fast hver 6. uge, og derudover efter behov.

Kurserne regnes for en del af den obligatoriske efteruddannelse, som de nyansatte derved kan afvikle

indenfor godt tre år fremfor de nuværende knap fem år.

FIP sikrer løbende udveksling af erfaringer og ideer imellem de deltagende stifter, provstier og medvirkende.

### **Projektindhold.**

Det er afgørende for projektet, at de lokale muligheder og ønsker aktiveres, og at FIP kan indgå som sparring til dem. Derfor vil projektets konkrete indhold variere fra provsti til provsti. Men nogle ting ligger fast:

#### **1. Kollegial støtte:**

##### *Organisatoriske emner:*

I mange tilfælde handler det blot om, at der skal være nogen man kan spørge. I andre tilfælde om mere personlig vejledning, hvor f.eks. mentorordninger og lign. har vist sig nyttige. I enkelte tilfælde om direkte instruktion eller vejledning. I de fleste organisatoriske spørgsmål vil viden om, hvem man kan spørge dog være tilstrækkelig.

De organisatoriske emner vil derfor ofte være dækket af den vejledning som provst og evt. mentor i forvejen yder nyansatte.

FIP forventes her primært at få en supplerende og initiativstøttende rolle. Men kan også – under provstens ledelse – vejlede i samarbejde, konfliktforebyggelse etc.

Endvidere er vi fra FIP.s side i interesseret i - gennem følgeskab med en gruppe nyansatte præster – at supplere vores viden om, hvordan de arbejder sig ind i opgaverne, herunder samarbejde med råd og ansatte, arbejdstilrettelæggelse, opbygger kendskab til økonomi og regelsæt og fortrolighed med den folkekirkelige organisation. Vi vil derfor følge op på denne dimension med spørgsmål, anmodninger om mundtlige afrapporteringer etc. Og med rådgivning og kontakt til rådgivere.

##### *Faglige emner:*

Omfatter primært de pastorale kerneområder: prædiken, kirkelige handlinger, sjælesorg, gudstjenesten, undervisning, menighedsudvikling, ledelse og samarbejde etc.

Selvom der på disse områder kan være behov for at få instruktion vejledning eller at drøfte forhold med mere erfarne præster, er det afgørende, at nyansatte præster på de faglige områder er kolleger på lige fod og altså ikke står i et lærer-elev-forhold til deres kolleger. Det kræver en anden læringstil.

Projektet indebærer derfor, at der kan oprettes grupper af præster, som forpligter sig til i fællesskab at arbejde med emner som: hvad er en god prædiken?, tale?, gudstjeneste?, undervisning? baseret på fremlæggelse af egne erfaringer, analyser, eksempler og faglige indspil. Og at den nyansatte inddrages på lige fod i sådanne grupper.

Det samme gælder supervision i forbindelse med sjælesorg og "debriefing", hvor man enten kan nyorganisere arbejdsvejledningsgrupper eller lade nyansatte eksisterende.

Grupperne sammensættes i samarbejde mellem provsterne, de nyansatte og FIP.

Vi forventer ikke at alle provstier skal dække alle områder med selvstændige grupper – det beror både på de nyansattes behov og provstiets ressourcer.

Men vi forventer at der i løbet af året er sat fokus på alle de pastorale hovedområder i en kollegial form, således at kolleger systematisk i en periode går ind og forholder sig til hovedopgaverne og mulig udvikling af dem på lige fod – altså ser på mulig udvikling af sit

arbejde sammen med en nyansat.

Omfanget af aktiviteten kan ikke fastlægges. Men en eller flere grupper der kan mødes mindst tre gange hvert halvår om kerneopgaverne, virker rimeligt.

Udbyttet af denne del af vejledningen tilbagemeldes.

I nogle tilfælde vil grupperne kunne suppleres med en fagspecialiseret præst (evt. konsulent) fra et andet provsti i stiftet.

Det primære formål med denne del er, at skabe eller understøtte faglige udviklingsmuligheder indenfor provstierne ved at nyansatte inddrages i den proces. Derved vil også de nyansatte mærke, at de fra starten indtræder i et kollegialt fagligt rum.

FIP kan inddrages som vejledere i forbindelse med tilrettelæggelse af denne del af arbejdet, samt som nævnt yde mindre kurser for de deltagende provstier. De ansatte på FIP står i projektperioden i øvrigt til rådighed med sparring og vejledning inden for de faglige emner, dog mest skriftligt eller telefonisk.

Praktisk vil vi – sammen med provst eller kontaktpersonen i provstiet – prøve at opbygge mulige faglige grupper til dette formål inden for de første to måneder efter at en præst er tilknyttet projektet. Og tilbyder også at mødes med provstiets præster – eller dem, der måtte være med – til orientering ved en projektperiodes opstart.

Andre former for kollegial støtte kunne være: lejlighedsvis deltagelse i andres undervisning, overværelse og systematisk vejledning ved gudstjenester, aftaler om at overvære hinandens kirkelige handlinger etc. Her kan ideoplægget komme fra FIP, men organiseringen bliver rent lokal.

## 2. Anden støtte

Vi forestiller os, at det er muligt at inddrage øvrige ansatte, menighedsråd og andre ressourcer i provstiet inddrages (respons, forventningsafstemninger, faglig støtte), ligesom der i beskedent omfang inddrages arbejde med brugergrupper (fokusgrupper, samtalegrupper, respons- og planlægningsgrupper etc.) Også her kan FIP inddrages med hjælp til organisering, vejledning og opfølgning..

### Omfang:

I første omgang er det aftalt, at projektet gælder for 15 præster i fem stifter, som alle har tilsluttet sig: Ålborg, Ribe, Lolland-Falster, Roskilde og København.

### Økonomi:

Projektet er finansieret af omprioriteringsmidler. De dækker blandt andet frikøb af arbejdskraft på FIP til projektstyring og vejledning, samt honorering af fagtimelærere i det omfang de inddrages.

Provstiets eller stiftets udgifter vil således være begrænset til de udgifter til møder, transport og lign., der ligger lokalt, samt evt. udgifter til brug af lokale konsulenter. Der er ikke i budgettet medtænkt honorering af lokale vejledere. Vi forventer ikke et arbejdsomfang lokalt, som går meget ud over normal kollegial kontakt og vejledning, dog i en mere organiseret form. Omvendt forventer vi i projektperioden et vist udbytte for dem, som deltager.

Bilag:

**Foreløbigt idekatalog, så man kan se, hvad projektet kunne indebære lokalt. (pr. 15. sept. 2011)**

**FIP's bidrag**

- Faste tilbud om ”opsamling” i forbindelse med vanskelige situationer, kirkelige handlinger, sammenstød etc.
  - Supervisionsgrupper
  - Deltagelse i netværksgrupper (teams) om faglige spørgsmål
  - Gensidigt liturgisk eftersyn.
  - Mulighed for at følge andres undervisning og at andre følger ens egen
  - Mulighed for at bytte embede, så man i en periode arbejder i en anden type sogn.
  - Mulighed for på lige fod at diskutere f.eks. prædikener med kolleger i grupper, som lejlighedsvis reflekterer over, hvad en god prædiken/tale er. Det samme gælder sjælesorg, undervisning etc.
  - ledelsesmæssig bistand og faglig bistand i forbindelse med udvikling af projekter i sogn eller indenfor provstiet
  - bistand til udvikling af de mange nye og forventede opgaver: børne- og familiegudstjenester, ældrearbejde, ungdomsarbejde etc. Kontakt, udveksling, evt. deltagelse ved gennemførelse.
  - forventningsafstemninger med personale og råd
- Vejledning: organisering af supervision
- Samme
- FIP kan bistå med vejledning i organisation af grupper
- Kontakt til vejledere
- Både præster og skolefolk kunne indgå i sådan en udveksling
- Vejledning, opfølgning
- FIP kan bistå med lokale endagsseminarer, undervisningsmateriale etc.
- FIP kan bistå med vejledning i projektudvikling, faglig sparring
- Som ovenfor.
- FIP kan bistå med vejledning/modeller.

## Introprojekt for nyansatte præster – Folkekirkens Institut for Præsteuddannelse, København

- fokusgrupper fra sognet, som går ind i planlægning af gudstjenester, forberedelse af prædikenen, og vurdering. FIP har udviklet modeller, som kan bringes i anvendelse..
- Andre lokale evaluerings og støtteinitiativer Ide-oplæg
- Inddragelse af de faglige ressourcer, der måtte findes i provstiets menighedsråd. Ide-oplæg